

EUROOPA PARLAMENT

2014–2019

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2013/0407(COD)

21.1.2015

*****I**

RAPORTI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluse korral isiklikult kohtulikult arutelul (COM(2013)0821 – C7-0427/2013 – 2013/0407(COD))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Nathalie Griesbeck

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Kahes veerus esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Välja jäetav tekst on märgistatud vasakpoolses veerus ***paksus kaldkirjas***. Asendatav tekst on märgistatud mõlemas veerus ***paksus kaldkirjas***. Uus tekst on märgistatud parempoolses veerus ***paksus kaldkirjas***.

Iga muudatusettepaneku päise esimene ja teine rida näitavad ära läbivaadatava õigusakti eelnõu asjaomase tekstiosas. Kui muudatusettepanek puudutab kehtivat õigusakti, mida õigusakti eelnõus soovitakse muuta, märgitakse päises lisaks kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ja neljandale reale viide muudetavale sättele.

Konsolideeritud tekstina esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Uued tekstiosad on märgistatud ***paksus kaldkirjas***. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ■ või läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul on uus tekst märgistatud ***paksus kaldkirjas*** ja asendatav tekst kustutatud või läbi kriipsutatud.

Erandina ei tähistata teenistuste tehtud puhtalt tehnilist laadi muudatusi lõpliku teksti vormistamiseks.

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
SELETUSKIRI	34

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega tugevdatakse süütluse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluse korral isiklikult kohtulik arutelul
(COM(2013)0821 – C7-0427/2013 – 2013/0407(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2013)0821),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 82 lõike 2 punkti b, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0427/2013),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ning õiguskomisjoni arvamust (A8-0000/2015),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatses seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Muudatusettepanek 1

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus -1 (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(-1) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni artikli 11 lõikes 1 on sätestatud, et igal süüteoos süüdistataval inimesel on õigus sellele, et teda peetakse süütuks seni, kuni tema süü ei ole seaduse kohaselt tõendatud avalikul kohtulik arutamisel,

kus talle on tagatud kõik võimalused kaitseks. Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 48, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 6 ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklis 14 on sätestatud õigus õiglasele kohtulikule arutamisele. ELi põhiõiguste harta artikli 48 lõikega 1 tagatakse õigus süütuse presumptsioonile.

Or. fr

Selgitus

Tuleb meelde tuletada, et direktiiv põhineb ka Euroopa Liidu põhiõiguste hartal ja Euroopa inimõiguste kaitse konventsioonil.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

(1) Käesoleva direktiivi eesmärk on tugevdada õigust õiglasele kohtulikule arutamisele kriminaalmenetluses, sätestades ühised miinimumeeskirjad, mis käsitlevad süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida isiklikult kohtulikult arutelul.

Muudatusettepanek

(1) Käesoleva direktiivi eesmärk on tugevdada õigust õiglasele kohtulikule arutamisele kriminaalmenetluses, sätestades ühised miinimumeeskirjad, mis käsitlevad süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida isiklikult kohtulikult arutelul, **ning tagada kahtlustatavatele ja süüdistatavatele ühtne ja piisavalt kõrgetasemeline kaitse ja sellega seotud menetluslikud tagatised kogu liidus.**

Or. fr

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

(2) Kehtestades miinimumeeskirjad, mis käsitlevad kahtlustatavate või süüdistatavate menetlusõiguste kaitset, peaks käesolev direktiiv suurendama liikmesriikide usaldust teiste liikmesriikide kriminaalõiguse süsteemide vastu, aidates sellega kaasa kriminaalasjades tehtavate otsuste vastastikusele tunnustamisele.

Sellised ühised miinimumeeskirjad peaksid kõrvaldama ka takistused kodanike vabalt liikumiselt liikmesriikide territooriumil.

Muudatusettepanek

(2) Kehtestades miinimumeeskirjad, mis käsitlevad kahtlustatavate või süüdistatavate menetlusõiguste kaitset, peaks käesolev direktiiv suurendama liikmesriikide usaldust teiste liikmesriikide kriminaalõiguse süsteemide vastu, aidates sellega kaasa kriminaalasjades tehtavate otsuste vastastikusele tunnustamisele.

Or. fr

Selgitus

Kuigi käesoleval direktiivil võib olla kaudne mõju isikute vabale liikumisele, ei ole ettepaneku ühelgi osal seda konkreetset eesmärki.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

(6) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada üksnes kriminaalmenetluste suhtes. ***Käesolevat direktiivi ei kohaldata haldusmenetluste suhtes, millega kaasnevad sanktsioonid, nagu konkurents-, kaubandus-, maksumenetlused või finantsteenustega seotud menetlused ja muud seoses nende menetlustega läbiviidavad haldusasutuste juurdlused, ega ka tsiviilmenetluste suhtes.***

Muudatusettepanek

(6) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada kriminaalmenetluste suhtes.

Selgitus

Cet amendement est en lien avec les amendements ajoutant des considérants 6bis et 6ter.

Il se fonde sur la jurisprudence Engel (CEDH Affaire Engel et autres c. Pays-Bas du 8 juin 1976), suivie en permanence tant par la CEDH et la CJUE, qui définit la "matière pénale" au sens de l'article 6 de la Convention européenne. Ressortissent à la "matière pénale" les privations de liberté susceptibles d'être infligées à titre répressif. La matière pénale ne se limite donc pas au droit pénal et à la procédure pénale formels, mais à un domaine plus large, et peut notamment englober ce qui ressortit, dans le droit interne des États parties, à la procédure disciplinaire ou aux procédures se déroulant devant des autorités administratives, etc.

Muudatusettepanek 5**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

(6 a) Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikat arvesse võttes kohaldatakse õiglase kohtuliku arutamise tagatise juhul, kui kohtuasi kuulub Euroopa Inimõiguste Kohtu määratluses kriminaalõiguse valdkonda. Seega ei ole alati võimalik kohtuasja kuulumist kriminaalõiguse valdkonda kindlaks määrata ainult siseriikliku õiguse alusel. Aluslepingute ja käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks ja muu hulgas ELi põhiõiguste hartas ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis sätestatud põhiõiguste täielikuks austamiseks tuleb direktiivi kohaldamisel pöörata tähelepanu mitte ainult liikmesriigi õiguse kohasele kohtuasja ametlikule kvalifitseerimisele, vaid ka rikkumise enda olemusele ja asjaomasele isikule määrata võidava karistuse raskusastmele.

Selgitus

Cet amendement est en lien avec les amendements modifiant le considérant 6 et ajoutant un considérant 6ter.

Il se fonde sur la jurisprudence Engel (CEDH Affaire Engel et autres c. Pays-Bas du 8 juin 1976), suivie en permanence tant par la CEDH et la CJUE, qui définit la "matière pénale" au sens de l'article 6 de la Convention européenne. Ressortissent à la "matière pénale" les privations de liberté susceptibles d'être infligées à titre répressif. La matière pénale ne se limite donc pas au droit pénal et à la procédure pénale formels, mais à un domaine plus large, et peut notamment englober ce qui ressortit, dans le droit interne des États parties, à la procédure disciplinaire ou aux procédures se déroulant devant des autorités administratives, etc.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 6 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6 b) Käesoleva direktiiviga ette nähtud tagatise on seega asjakohane kohaldada kõikide menetluste suhtes, mille tulemusel võidakse karistuseks määrata piiravaid meetmeid, nagu vanglakaristus, välja arvatud menetlused, mis oma laadi, kestuse või läbiviimise tingimuste tõttu ei tekita tõenäoliselt suurt kahju, ning menetluste suhtes, mis toovad kaasa karistusregistrisse kandmise. Igal juhul ei tohiks direktiivi kohaldamist takistada asjaolu, et menetlust ei alustatud siseriikliku õiguse kohaselt kuriteoks loetava teo alusel, seda ei viida läbi kriminaalajades pädevas kohtus või sellega ei kaasne siseriiklikus õiguses sätestatud kriminaalkaristuse kohaldamist.

Or. fr

Selgitus

Cet amendement est en lien avec les amendements modifiant le considérant 6 et ajoutant un

considérant 6bis.

Il se fonde sur la jurisprudence Engel (CEDH Affaire Engel et autres c. Pays-Bas du 8 juin 1976), suivie en permanence tant par la CEDH et la CJUE, qui définit la "matière pénale" au sens de l'article 6 de la Convention européenne. Ressortissent à la "matière pénale" les privations de liberté susceptibles d'être infligées à titre répressif. La matière pénale ne se limite donc pas au droit pénal et à la procédure pénale formels, mais à un domaine plus large, et peut notamment englober ce qui ressortit, dans le droit interne des États parties, à la procédure disciplinaire ou aux procédures se déroulant devant des autorités administratives, etc.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8 a) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada samuti juriidiliste isikute suhtes, keda kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteo toimepanekus.

Or. fr

Selgitus

Cet amendement est en lien avec les amendements proposés aux considérants 9, 10 et 11.

Les personnes morales, comme les personnes physiques, doivent être prises en compte dans le champ d'application de la Directive. Les poursuites pénales menées à l'encontre des personnes morales doivent être traitées avec la même intégrité que pour les personnes physiques. En outre, le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Käesolevas direktiivis arvestatakse sellega, et süütuse presumptsiooni õiguse teatavad aspektid hõlmavad füüsiliste ja juriidiliste isikute puhul eri vajadusi ja kaitsetasemeid. **Füüsiliste isikute puhul on kajastatud sellist kaitset Euroopa Inimõiguste Kohtu rikkalikus kohtupraktikas. Euroopa Kohus on siiski tunnistanud, et süütuse presumptsioonist tulenevad õigused ei mõjuta juriidilisi isikuid samamoodi kui füüsilisi isikuid.**

Muudatusettepanek

(9) Käesolevas direktiivis arvestatakse sellega, et süütuse presumptsiooni õiguse teatavad aspektid hõlmavad füüsiliste ja juriidiliste isikute puhul eri vajadusi ja kaitsetasemeid.

Or. fr

Selgitus

Cet amendement est en lien avec les amendements concernant les considérants 8bis nouveau, 10 et 11.

Les personnes morales, comme les personnes physiques, doivent être prises en compte dans le champ d'application de la Directive. Les poursuites pénales menées à l'encontre des personnes morales doivent être traitées avec la même intégrité que pour les personnes physiques. En outre, le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

(10) Võttes arvesse liikmesriikide õiguse ning liikmesriikide ja Euroopa Kohtu kohtupraktika praegust arengutaset, oleks enneaegne luua liidu tasandil õigusakt,

Muudatusettepanek

välja jäetud

mis käsitleb juriidiliste isikute õigust süütuse presumptsioonile.

Or. fr

Selgitus

Cet amendement est en lien avec les amendements concernant les considérants 8bis nouveau, 9 et 11.

Les personnes morales, comme les personnes physiques, doivent être prises en compte dans le champ d'application de la Directive. Les poursuites pénales menées à l'encontre des personnes morales doivent être traitées avec la même intégrité que pour les personnes physiques. En outre, le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

Muudatusettepanek 10

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 11**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11) Juriidiliste isikute õigust süütuse presumptsioonile tuleks kaitsta olemasolevate seadusandlike kaitsemeetmetega ja kohtupraktikaga, mille tulevane areng peaks olema otsustav liidu meetme vajalikkuse hindamisel.

välja jäetud

Or. fr

Selgitus

Cet amendement est en lien avec les amendements concernant les considérants 8bis nouveau, 9 et 10.

Les personnes morales, comme les personnes physiques, doivent être prises en compte dans le champ d'application de la Directive. Les poursuites pénales menées à l'encontre des personnes morales doivent être traitées avec la même intégrité que pour les personnes physiques. En outre, le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du

13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 a) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 86 lõikes 1 osutatud Euroopa Prokuratuuri algatatavate menetluste suhtes.

Or. fr

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 11 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 b) Kui peale kahtlustatava või süüdistatava saab muust isikust, näiteks tunnistajast, kahtlustatav või süüdistatav, tuleks kaitsta selle isiku õigust süütuse presumptsioonile ja õigust mitte anda tunnistusi iseenda vastu ning samuti peaks tal olema õigus vaikida, mida kinnitab Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika. Seetõttu mainitakse käesolevas direktiivis otsesõnu konkreetselt olukorda, kus isikust saab kahtlustatav või süüdistatav politseis või muus õiguskaitseasutuses kriminaalmenetluse käigus läbiviidava küsitlemise ajal. Kui sellise küsitlemise käigus saab peale kahtlustatava või süüdistatava kahtlustatavaks või süüdistatavaks muu isik, tuleks küsitlemine viivitamata

katkestada. Küsitlemist peaks siiski olema võimalik jätkata, kui asjaomast isikut on teavitatud sellest, et ta on kahtlustatav või süüdistatav, ja tal on võimalik täielikult kasutada käesoleva direktiiviga ette nähtud õigusi ja muid menetlusõigusi, näiteks õigust kaitsjale.

Or. fr

Selgitus

Direktiivi ei tule kohaldada mitte ainult ametlikult kahtlustatavate või süüdistatavate suhtes, vaid ka isikute suhtes, keda on kutsutud tunnistajaks või keda tunnistajana küsitletakse, kuid kellest küsitlemise käigus saavad või võivad saada kahtlustatavad. Muudatusettepanek on kooskõlas Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikaga: 14. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas Brusco vs. Prantsusmaa.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13 a) Käesolevas direktiivis peaks avaliku avalduse mõiste tähendama igasuguseid ametlikke, mitteametlikke või eraviisilisi avaldusi, milles antakse teavet poolelioleva kriminaalmenetluse kohta ja mis on seotud kriminaalkuriteoga.

Or. fr

Selgitus

Artikkel 4, milles käsitletakse kahtlustatava või süüdistatava kaitsmist süüdistavate seisukohavõttude eest, on direktiivi peamisi sätteid. Tuleb siiski täpsustada selle sisu ja anda selged suunised artikli kohaldamiseks, eeskätt selgitada avaliku avalduse mõistet.

Muudatusettepanek 14

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 13 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13 b) Käesolevas direktiivis tuleb riigiasutuste mõistet käsitada üldisemas tähenduses ja peaks tähendama mitte ainult kriminaalmenetlusega seotud kohtu- ja politseiasutusi, vaid kõiki muid kohtu-, politsei- ja õiguskaitseasutusi, samuti mis tahes teisi riigiasutusi, kõiki riigivõimu või riigiasutusi esindavaid isikuid, kõiki riigiasutuste töötajaid või teenistujaid ning kõiki avaliku elu tegelasi.

Or. fr

Selgitus

Artikkel 4, milles käsitletakse kahtlustatava või süüdistatava kaitsmist süüdistavate seisukohavõttude eest, on direktiivi peamisi sätteid. Tuleb siiski täpsustada selle sisu ja anda selged suunised artikli kohaldamiseks, eeskätt selgitada riigiasutuste mõistet.

*Muudatusettepanek on samuti selgelt kooskõlas Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikaga (10. veebruar 1995. aasta otsus kohtuasjas *Allenet de Ribemont vs. Prantsusmaa*; 10. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas *Daktaras vs. Leedu*; 26. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas *Butkevicius vs. Leedu*).*

Muudatusettepanek 15

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 13 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13 c) Käesolevas direktiivis ette nähtud avalike avalduste tegemise keeldu enne lõplikku süüdimõistmist tuleks kohaldada kõikides olukordades, sealhulgas meediakanalite vahendusel või seoses meediaga antud intervjuud ja teated, piiramata samas ajakirjandusvabadust. Liikmesriikidel tuleb ühtlasi võtta meetmeid, et keelata riigiasutustel anda või avaldada meediakanalitele teavet

pooleliolevate kriminaalmenetluste kohta, sest see on vastuolus süütuse presumptsiooniga. Liikmesriike tuleks samuti ergutada võtma koostöös meediaringkondadega sel eesmärgil vastu eetikakoodekseid.

Or. fr

Selgitus

See on seotud muudatusettepanekuga, millega lisatakse artikli 4 lõige 2 a (uus).

Meediaesindajad ja ajakirjandus rikuvad süstemaatiliselt süütuse presumptsiooni. Sellega seoses tuleb tagada, et liikmesriigid võtaksid vastu asjakohased õigusaktid selliste rikkumiste ennetamiseks ja selliste olukordade ärahoidmiseks, kus riigiasutused avaldavad meediale kriminaalmenetluse kohta teavet või materjali, mis võib olla konfidentsiaalne.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(15) Samal ajal ei peaks teatavatel juhtudel tõendamiskoormise ümberpöörämist pidama süütuse presumptsiooniga kokkusobimatuks, kui on ettenähtud teatavad tagatised: tuleks tagada, et faktilised või õiguslikud eeldused jääksid mõistlikkuse piiresse, võttes arvesse juhtumi kaalukust, ning et neid oleks võimalik ümber lükata näiteks tõenditega uute kergendavate asjaolude või vääramatute jõe kohta.

välja jäetud

Or. fr

Selgitus

Kriminaalmenetluse puhul ei ole tõendamiskoormise ümberpööramine vastuvõetav. Kehtima peab jääma põhimõte, mille kohaselt tõendamiskoormis lasub süüdistuse esitajal.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) Õigus mitte anda tunnistusi iseenda vastu ja mitte teha koostööd on süütuse presumptsiooni olulised aspektid. **Kahtlustatavaid või süüdistatavaid, kellel** palutakse esitada oma seisukoht või vastata küsimustele, **ei tohiks sundida esitama** tõendeid või dokumente või teavet, mis võib viia enesesüstamiseni.

Muudatusettepanek

(16) Õigus mitte anda tunnistusi iseenda vastu ja mitte teha koostööd **ning õigus vaikida** on süütuse presumptsiooni olulised aspektid. **Nende õigustega keelatakse pädevatel ametiasutustel kahtlustatavaid või süüdistatavaid mis tahes viisil sundida, kui neil** palutakse esitada oma seisukoht või vastata küsimustele, **esitada** tõendeid või dokumente või teavet, mis võib viia enesesüstamiseni.

Or. fr

Selgitus

Il est nécessaire d'insister davantage sur l'interdiction de contraindre ou forcer les personnes accusées ou poursuivies. Il faut qu'apparaisse clairement dans la Directive que toute utilisation de violence physique ou psychologique ou de menace contre une personne soupçonnée ou accusée est interdite, en ce qu'elle violerait le droit à la dignité humaine et à un procès équitable. Cet amendement se fonde sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Masri c. Macédoine, 2012, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012).

Il est également nécessaire de préciser clairement que le droit de garder le silence ne se borne pas aux affaires dans lesquelles l'accusé a été soumis à une pression ou bien dans lesquelles on a carrément passé outre sa volonté ; ce droit se trouve également compromis lorsque, le suspect ayant choisi de garder le silence pendant l'interrogatoire, les autorités usent d'un subterfuge pour lui soutirer des aveux ou d'autres déclarations l'incriminant qu'elles n'ont pu obtenir au cours de l'interrogatoire, selon la jurisprudence de la Cour Allan c. UK du 5 novembre 2002.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) **Piirata tuleks mis tahes sunniviisi, millega sunnitakse kahtlustatavat või süüdistatavat andma teavet. Selleks et**

Muudatusettepanek

välja jäetud

teha kindlaks, kas sunnivahendiga ei ole rikutud kõnealuseid õigusi, tuleks juhtumi kõiki asjaolusid silmas pidades võtta arvesse järgmist: tõendite saamiseks kasutatud sunnimeetme laad ja ulatus, avaliku huvi kaal uurimises ning vaatlusaluse rikkumise eest võimalik määratav karistus, asjakohaste oluliste tagatiste olemasolu menetluses ja sunniviisil saadud teabe kasutusotstarve. Kuid selle sunni ulatus, mida avaldatakse kahtlustatavatele või süüdistatavatele selleks, et sundida neid esitama teavet enda vastu esitatud süüdistuse kohta, ei tohiks hävitada isegi julgeoleku ja avaliku korra huvides asjaomaste isikute õiguse mitte anda iseenda vastu tunnistusi ja õiguse vaikida põhiolemust.

Or. fr

Selgitus

Direktiivis on täiesti vastuvõetamatu märkida, et riigiasutused võivad sundida kahtlustatavat või süüdistatavat teavet andma. Direktiivis peab olema selgelt kirjas, et kahtlustatava või süüdistatava suhtes on igasugune füüsilise või psühholoogilise vägivalla või ähvarduste kasutamine keelatud, sest sellega rikutakse õigust inimväarikusele ja õiglasele kohtulikule arutamisele.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 19 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19 a) Vaikimisõiguse kasutamist ei tohi kunagi käsitada faktide kinnitamisena. Vaikimisõiguse kasutamist ei tohi üheski menetluse hilisemas etapis kasutada kahtlustatava või süüdistatava kahjuks. Pealegi ei tohi kohaldada ühtegi karistust kahtlustatava või süüdistatava suhtes, kes keeldub uurimise käigus koostööst või enesesüüstamisest või kasutab õigust vaikida.

Selgitus

Siinkohal tuleb selgeks teha, mida tegelikult tähendab õigus vaikida ja põhimõte, et selle õiguse kasutamist ei tohi käsitada faktide kinnitamisena.

Muudatusettepanek 20**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

(20 a) Tõendid, mille saamisel on rikutud käesolevas direktiivis sätestatud õigust mitte anda tunnistusi iseenda vastu ja mitte teha koostööd või õigust vaikida, tunnistatakse vastuvõetamatuteks. Tõendid, mille saamisel on rikutud Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooni artiklit 3 piinamise keelu kohta, on vastuvõetamatud. Kui kriminaalmenetluses kasutatakse ütlusi või tõendeid, mille saamisel on nimetatud õigusi rikutud, tähendab see automaatselt, et kohtulik arutelu tervikuna ei ole õiglane. Neid põhimõtteid kohaldatakse mitte üksnes juhul, kui Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooni artikliga 3 vastuolus oleva kohtlemise osaline on süüdistatav, vaid see kehtib samuti kolmandate isikute suhtes.

Selgitus

Cet amendement est en lien avec l'amendement concernant l'article 10 sur les voies de droit.

Il se fonde sur la Convention des Nations Unies contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants du 10 décembre 1984 et son article 15 qui dispose que "tout Etat partie veille à ce que toute déclaration dont il est établi qu'elle a été obtenue par la torture ne puisse être invoquée comme un élément de preuve dans une procédure, si ce n'est contre la personne accusée de torture pour établir qu'une déclaration a été faite", sur l'observation générale n°20 du Comité des Droits de l'Homme des Nations Unies qui dispose qu'il "importe que la loi interdise d'utiliser ou déclare irrecevables dans une

procédure judiciaire des déclarations et aveux obtenus par la torture ou tout autre traitement interdit", ainsi que sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt de la Grande Chambre Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012...).

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 21 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(21 a) Õigus viibida kohtulikult arutelul on põhiõigus. Seepärast võib kohtulik arutelu ilma kahtlustatava või süüdistatava osavõtuta olla võimalik üksnes juhul, kui kahtlustatav või süüdistatav on pärast nõuetekohast teavitamist sõnaselgelt ja ühemõtteliselt loobunud õigusest viibida isiklikult kohtulikult arutelul ning tal on asjaomasel arutamisel esindaja. Kohtulik arutelu ilma kahtlustatava või süüdistatava kohalviibimiseta on võimalik üksnes juhul, kui rikkumine on karistatav rahatrahviga, kuid mitte mingil juhul, kui rikkumise eest võidakse määrata vanglakaristus.

Or. fr

Selgitus

Kriminaalmenetlus ilma süüdistatava osavõtuta on tegelikult süüdistatava menetlusõiguste rikkumine. Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas (1. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas Sejdovic vs. Itaalia; 24. märtsi 2005. aasta otsus kohtuasjas Stoichkov vs. Bulgaaria) nähakse selgelt ette, et õigus viibida kohtuprotsessil on Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooni artikli 6 lõigetega 1 ja 3 kaitstud põhiõigus. Seepärast tuleb väga rangelt piiritleda juhtumid, kus kohus võib teha tagaseljaotsuse.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

(22) Süüdistatava õigus viibida kohtulikul arutelul ei ole siiski absoluutne. Teatavatel tingimustel võib süüdistatav sellest õigusest sõnaselgelt **või vaikimisi, kuid** ühemõtteliselt, loobuda.

Muudatusettepanek

(22) Süüdistatava õigus viibida kohtulikul arutelul ei ole siiski absoluutne. Teatavatel tingimustel võib süüdistatav sellest õigusest sõnaselgelt **ja** ühemõtteliselt loobuda.

Or. fr

Selgitus

Oma kohtuprotsessil ei või loobuda millestki vaikimisi.

Kriminaalmenetlus ilma süüdistatava osavõtuta on tegelikult süüdistatava menetlusõiguste rikkumine. Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas (1. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas Sejdivic vs. Itaalia; 24. märtsi 2005. aasta otsus kohtuasjas Stoichkov vs. Bulgaaria) nähakse selgelt ette, et õigus viibida kohtuprotsessil isiklikult kohal on Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooni artikli 6 lõigetega 1 ja 3 kaitstud põhiõigus. Seepärast tuleb väga täpselt piiritleda juhtumid, kui kohus võib teha tagaseljaotsuse.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

(24) Käesoleva direktiiviga ei tuleks reguleerida vorme ja viise, sealhulgas menetlusnõudeid, mida kasutatakse selleks, et saavutada eesmärgid, mis on seatud seoses õigusega viibida isiklikult kohtulikul arutelul, kuivõrd need kuuluvad liikmesriikide õigusaktide reguleerimisalasse.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Or. fr

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

(25) Kui püütakse teha kindlaks, kas teabe edastamiseks kasutatud viis on piisav, et tagada isiku teadlikkus kohtulikust arutelust, **võib** vajaduse korral pöörata erilist tähelepanu **ka** sellele, kui kohusetundlikult on asjaomane isik toiminud, et saada kätte talle edastatud teave.

Muudatusettepanek

(25) Kui püütakse teha kindlaks, kas teabe edastamiseks kasutatud viis on piisav, et tagada isiku teadlikkus kohtulikust arutelust, **tuleb** vajaduse korral pöörata erilist tähelepanu **ühelt poolt** sellele, kui **kohusetundlikult on ametiasutused tegelnud asjaomase isiku teavitamisega, ja teiselt poolt sellele, kui** kohusetundlikult on asjaomane isik toiminud, et saada kätte talle edastatud teave.

Or. fr

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek

(26) Liidu õiguse tõhususe põhimõtte eeldab, et liikmesriigid kehtestavad asjakohased ja tõhusad õiguskaitsevahendid juhuks, kui rikutakse mõnda õigust, mis on üksikisikule tagatud liidu õigusega. Tõhusa õiguskaitsevahendiga, mis on kättesaadav mis tahes käesolevas direktiivis sätestatud põhimõtte rikkumise korral, peaks olema võimalik taastada kahtlustatavate või süüdistatavate olukord **võimalikult suures ulatuses** sellisena, nagu see oleks olnud, kui rikkumist ei oleks toimunud.

Muudatusettepanek

(26) Liidu õiguse tõhususe põhimõtte eeldab, et liikmesriigid kehtestavad asjakohased ja tõhusad õiguskaitsevahendid juhuks, kui rikutakse mõnda õigust, mis on üksikisikule tagatud liidu õigusega. Tõhusa õiguskaitsevahendiga, mis on kättesaadav mis tahes käesolevas direktiivis sätestatud põhimõtte rikkumise korral, peaks olema võimalik taastada kahtlustatavate või süüdistatavate olukord sellisena, nagu see oleks olnud, kui rikkumist ei oleks toimunud.

Or. fr

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 26 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(26 a) Liikmesriigid peavad ühtlasi kasutusele võtma nõuetekohased kahju hüvitamise mehhanismid juhuks, kui rikutakse mõnda käesoleva direktiiviga sätestatud õigust.

Or. fr

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Käesolevat direktiivi kohaldatakse kriminaalmenetluse raames kahtlustatavate või süüdistatavate füüsiliste isikute suhtes kuni asjaomase menetluse lõpetamiseni.

Käesolevat direktiivi kohaldatakse kriminaalmenetluse raames kahtlustatavate või süüdistatavate füüsiliste ***ja juriidiliste*** isikute suhtes ***alates hetkest, kui neist saavad kahtlustatavad või süüdistatavad, menetluse mis tahes etapis ja*** kuni asjaomase menetluse lõpetamiseni.

Or. fr

Selgitus

Premièrement, cet amendement est en lien avec les amendements concernant les considérants 8nouveau, 9, 10 et 11.

Le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

En outre, cet amendement insiste pour que le droit à la présomption d'innocence s'applique dès le moment où la personne est soupçonnée ou poursuivie et à tous les stades de la

procédure.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid **tagavad**, et riigiasutuste avalikes avaldustes ja ametlikes otsustes ei **viidata** kahtlustatavatele või süüdistatavatele kui süüdimõistetutele enne nende lõplikku süüdimõistmist.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid **peavad võtma vajalikke meetmeid**, et riigiasutuste avalikes avaldustes ja ametlikes otsustes ei **viidataks** kahtlustatavatele või süüdistatavatele kui süüdimõistetutele enne nende lõplikku süüdimõistmist **ega antaks mõista, et asjaomased isikud on süüdi.**

Or. fr

Selgitus

Muudatusettepaneku eesmärk on tõhustada direktiivi ettepaneku artiklit 4, milles käsitletakse kaitset süüdistavate seisukohavõttude eest ja liikmesriikide kohustusi.

Muudatusettepanek on samuti kooskõlas Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikaga (25. märtsi 1983. aasta otsus kohtuasjas Minelli vs. Šveits), mille kohaselt kahjustab süütuse presumptsiooni selline seisukohavõtt isiku suhtes, millega antakse mõista, et ta on süüdi.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et selle nõude rikkumise korral võetakse asjakohased meetmed.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et selle nõude eiramise korral võetakse asjakohased meetmed **ning kahtlustataval või süüdistataval, kelle süütuse presumptsiooni õigust rikuti, oleks võimalik kasutada tõhusat õiguskaitsevahendit.**

Or. fr

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõik 2 a ja 3 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid võtavad meetmeid, et keelata riigiasutustel anda või avaldada meediale teavet pooleliolevate kriminaalmenetluste kohta, sest see on vastuolus süütuse presumptsiooni põhimõttega.

Liikmesriigid tagavad, et selle nõude eiramise korral võetakse asjakohaseid meetmeid ning kahtlustataval või süüdistataval, kelle õigust süütuse presumptsioonile rikuti, oleks võimalik kasutada tõhusat õiguskaitsevahendit.

Or. fr

Selgitus

Meediaesindajad ja ajakirjandus rikuvad süstemaatiliselt süütuse presumptsiooni. Sellega seoses tuleb tagada, et liikmesriigid võtavad vastu asjakohased õigusaktid selliste rikkumiste ärahoidmiseks ning vältimaks asjaolu, et riigiasutused levitavad meediaväljaannetes kriminaalmenetluste kohta teavet või materjali, mis võib olla konfidentsiaalne.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et kahtlustatavate või süüdistatavate süü tõendamise koormis lasub süüdistajal. See ei piira asja menetleva kohtu volitusi tuvastada asjaolusid.

1. Liikmesriigid tagavad, et kahtlustatavate või süüdistatavate süü tõendamise koormis lasub süüdistajal. See ei piira asja menetleva kohtu volitusi tuvastada asjaolusid ***ega kaitse õigust esitada tõendeid kooskõlas liikmesriigis kohaldatavate õigusnormidega.***

Or. fr

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et mis tahes eeldus, millega kantakse tõendamiskoormis üle kahtlustatavatele või süüdistatavatele, oleks piisavalt oluline, et õigustada sellest põhimõttest erandi tegemist, ning et seda oleks võimalik ümber lükata.

Sellise eelduse ümberlükkamiseks piisab sellest, kui kaitse esitab piisavalt tõendeid, mis annavad põhjust kahelda kahtlustatava või süüdistatava süü.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Or. fr

Selgitus

Kriminaalmenetluse puhul ei ole tõendamiskoormise ümberpööramine vastuvõetav. Kehtima peab jääma põhimõte, mille kohaselt tõendamiskoormis lasub süüdistuse esitajal.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et kui asja menetlev kohus hindab kahtlustatava või süüdistatava süüd ja leiab põhjust kõnealuse isiku süüs kahelda, mõistetakse asjaomane isik õigeks.

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et **kriminaalmenetluses tõlgendatakse kõrvaldamata kahtlust alati kahtlustatava või süüdistatava kasuks ning et** kui asja menetlev kohus hindab kahtlustatava või süüdistatava süüd ja leiab põhjust kõnealuse isiku süüs kahelda, mõistetakse asjaomane isik õigeks.

Or. fr

Selgitus

Juhul kui on kahtlusi süüdistatava süü osas, tuleb otsus tema kasuks teha, st ta tuleb õiguspõhimõtte in dubio pro reo kohaselt õigeks mõista.

Lisaks tuleb prantsuskeelsest versioonist välja jätta mõiste „doute raisonnable”.

Muudatusettepanek 34

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Juhul kui kasutatakse õigust mitte anda iseenda vastu tunnistusi või mitte teha koostööd, ei käsitata seda mingil juhul faktide kinnitamisena.

Or. fr

Selgitus

Tuleb rõhutada asjaolu, et juhul kui kasutatakse õigust mitte anda iseenda vastu tunnistusi, mitte teha koostööd ja õigust vaikida, ei tohi seda mingil juhul käsitada faktide kinnitamisena.

Muudatusettepanek 35

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Kui kahtlustatav või süüdistatav kasutab õigust mitte anda tunnistusi iseenda vastu või mitte teha koostööd, ei kasutata seda tema kahjuks mõnes menetluse hilisemas etapis ***ning seda ei käsitata faktide kinnitamisena.***

3. Kui kahtlustatav või süüdistatav kasutab õigust mitte anda tunnistusi iseenda vastu või mitte teha koostööd, ei kasutata seda tema kahjuks mõnes menetluse hilisemas etapis.

See ei piira liikmesriikide võimalust võtta konkreetse karistuse määramisel arvesse kahtlustatava või süüdistatava koostöövalmidust.

Or. fr

Selgitus

Sõnad „seda ei käsitata faktide kinnitamisenä” jäetakse välja, sest need on lisatud artikli 6 uude lõikesse 2 a.

Teise lõigu eesmärk on võtta arvesse olukordi, kus kahtlustatav või süüdistatav teeb kriminaalmenetluse raames koostööd. Kohus võib seda kõnealusele isikule karistuse määramisel arvesse võtta.

Muudatusettepanek 36

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Tõendid, mis on saadud käesolevat artiklit rikkudes, ei ole vastuvõetavad, välja arvatud juhul, kui selliste tõendite kasutamine ei kahjusta menetluse üldist õiglust.

välja jäetud

Or. fr

Selgitus

Ce paragraphe a été supprimé car intégré dans l'article 10 sur les voies de droit.

Il se fonde sur la Convention des Nations Unies contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants du 10 décembre 1984 et son article 15 qui dispose que "tout État partie veille à ce que toute déclaration dont il est établi qu'elle a été obtenue par la torture ne puisse être invoquée comme un élément de preuve dans une procédure, si ce n'est contre la personne accusée de torture pour établir qu'une déclaration a été faite", sur l'observation générale n°20 du Comité des Droits de l'Homme des Nations Unies qui dispose qu'il "importe que la loi interdise d'utiliser ou déclare irrecevables dans une procédure judiciaire des déclarations et aveux obtenus par la torture ou tout autre traitement interdit", ainsi que sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt de la Grande Chambre Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012...).

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Vaikimisõiguse kasutamist ei tohi mingil juhul käsitada faktide kinnitamisena.

Or. fr

Selgitus

Tuleb rõhutada asjaolu, et juhul kui kasutatakse õigust mitte anda iseenda vastu tunnistusi, mitte teha koostööd ja õigust vaikida, ei tohi seda mingil juhul käsitada faktide kinnitamisena.

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Vaikimisõiguse rakendamist ei kasutata kahtlustatava või süüdistatava kahjuks mõnes menetluse hilisemas etapis **ning seda ei käsitata faktide kinnitamisena.**

3. Vaikimisõiguse rakendamist ei kasutata kahtlustatava või süüdistatava kahjuks mõnes menetluse hilisemas etapis.

Or. fr

Selgitus

Sõnad „seda ei käsitata faktide kinnitamisena” jäetakse välja, sest need on lisatud artikli 7 uude lõikesse 2 a.

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Tõendid, mis on saadud käesolevat

välja jäetud

artiklit rikkudes, ei ole vastuvõetavad, välja arvatud juhul, kui selliste tõendite kasutamine ei kahjusta menetluse üldist õiglust.

Or. fr

Selgitus

Ce paragraphe a été supprimé car intégré dans l'article 10 sur les voies de droit.

Il se fonde sur la Convention des Nations Unies contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants du 10 décembre 1984 et son article 15 qui dispose que "tout État partie veille à ce que toute déclaration dont il est établi qu'elle a été obtenue par la torture ne puisse être invoquée comme un élément de preuve dans une procédure, si ce n'est contre la personne accusée de torture pour établir qu'une déclaration a été faite", sur l'observation générale n°20 du Comité des Droits de l'Homme des Nations Unies qui dispose qu'il "importe que la loi interdise d'utiliser ou déclare irrecevables dans une procédure judiciaire des déclarations et aveux obtenus par la torture ou tout autre traitement interdit", ainsi que sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt de la Grande Chambre Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012...).

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid võivad näha ette võimaluse, mille kohaselt asja menetlev kohus võib teha otsuse süü kohta ilma kahtlustatava või süüdistatava kohalviibimiseta, tingimusel et kahtlustatav või süüdistatav on:

a) õigeaegselt:

i) saanud isiklikult kohtukutse ning seega teadlik, millisel kuupäeval ja kus toimub kohtulik arutelu, **või asjaomane isik on saanud tegelikult muul viisil ametliku teabe selle kohta, millisel kuupäeval ja kus toimub kõnealune kohtulik arutelu, nii et on ühemõtteliselt selge, et asjaomane isik oli kavandatud kohtulikust arutelust teadlik,**

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid võivad näha ette võimaluse, mille kohaselt asja menetlev kohus võib teha otsuse süü kohta ilma kahtlustatava või süüdistatava kohalviibimiseta, tingimusel et kahtlustatav või süüdistatav on:

a) õigeaegselt:

i) saanud isiklikult kohtukutse ning seega **selgelt ja ühemõtteliselt** teadlik, millisel kuupäeval ja kus toimub kohtulik arutelu,

ning

ii) saanud teabe selle kohta, et otsuse võib teha ka siis, kui ta ei ilmu kohtulikule arutelule,

või

b) kavandatud kohtulikust arutelust teadlik olles andnud volitused õigusnõustajale, kelle ta valis ise või kelle määras riik teda kohtulikul arutelul kaitsma, ning kes teda kohtulikul arutelul ka tegelikult kaitses.

ning

ii) saanud teabe selle kohta, et otsuse võib teha ka siis, kui ta ei ilmu kohtulikule arutelule

ja

b) kavandatud kohtulikust arutelust teadlik olles andnud volitused õigusnõustajale, kelle ta valis ise või kelle määras riik teda kohtulikul arutelul kaitsma, ning kes teda kohtulikul arutelul ka tegelikult kaitses.

Or. fr

Selgitus

Kriminaalmenetlus ilma süüdistatava osavõtuta on tegelikult süüdistatava menetlusõiguste rikkumine. Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas on selgelt sätestatud, et isiku kohalviibimine kohtuasja arutamisel on Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikes 1 ja artikli 6 lõikes 3 kaitstud põhiõigus. Järelikult tuleb rangelt piirata juhtumeid, kus kohtuotsuse võib teha tagaselja.

Muudatusettepanek 41

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Liikmesriigid võivad ette näha võimaluse, mille kohaselt asja menetlev kohus võib teha otsuse süü kohta ilma kahtlustatava või süüdistatava kohalviibimiseta, üksnes juhul, kui menetluse aluseks olevat rikkumist karistatakse rahatrahviga, ning mitte mingil juhul siis, kui rikkumist karistatakse vanglakaristusega.

Or. fr

Selgitus

Kriminaalmenetlus ilma süüdistatava osavõtuta on tegelikult süüdistatava menetlusõiguste

rikkumine. Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas (1. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas Sejdovic vs. Itaalia ning 24. märtsi 2005. aasta otsus kohtuasjas Stoichkov vs. Bulgaaria) on selgelt sätestatud, et isiku kohalviibimine kohtuasja arutamisel on Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikes 1 ja artikli 6 lõikes 3 kaitstud põhiõigus. Järelikult tuleb rangelt piirata juhtumeid, kus kohtuotsuse võib teha tagaselja.

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9 a

Kaitsetud isikud

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi kohaldamisel võetakse arvesse kaitsetute isikute erivajadusi, kui nendest saavad kahtlustatavad või süüdistatavad.

Or. fr

Selgitus

Tuleb lisada säte, mille eesmärk on tagada kaitsetute isikute kaitse käesoleva direktiivi kohaldamisel. Pealegi on säte lisatud mitmesse teise, menetlusõiguste teekaarti puudutavasse direktiivi.

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 10 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Tõendid, mis on saadud artikleid 6 ja 7 rikkudes, ei ole vastuvõetavad.

Or. fr

Selgitus

Cet amendement est en lien avec les amendements proposés aux articles 6§4 et 7§4. Il se fonde sur la Convention des Nations Unis contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants du 10 décembre 1984 et son article 15 qui dispose que "tout État partie veille à ce que toute déclaration dont il est établi qu'elle a été obtenue par la torture ne puisse être invoquée comme un élément de preuve dans une procédure, si ce n'est contre la personne accusée de torture pour établir qu'une déclaration a été faite", sur l'observation générale n°20 du Comité des Droits de l'Homme des Nations Unis qui dispose qu'il "importe que la loi interdise d'utiliser ou déclare irrecevables dans une procédure judiciaire des déclarations et aveux obtenus par la torture ou tout autre traitement interdit", ainsi que sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt de la Grande Chambre Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012...).

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 11 a

Aruanne

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt [kaks aastat pärast ülevõtmise kuupäeva] aruande, milles hinnatakse, kas liikmesriigid on võtnud vajalikud meetmed käesoleva direktiivi järgimiseks.

Or. fr

Selgitus

Teistes menetlusõiguste teekaarti puudutavates direktiivides on sätestatud komisjoni kohustus koostada aruanne.

SELETUSKIRI

Raportöör peab tervitatavaks menetlusõigusi käsitlevat komisjoni lõplikku paketti, mis hõlmab kolme direktiivi ettepanekut, mis järgnevad menetlusõiguste tugevdamist käsitleva Euroopa Liidu teekaardi¹ kolme esimese vahendi vastuvõtmisele. Nimetatud kolme direktiiviga täiendatakse ELi õigusakte kogu Euroopa Liidus menetletavates kriminaalasjades kahtlustatavate või süüdistatavate kaitseõiguse valdkonnas. Tegu on oluliste vahenditega, millega tagatakse õiglane kohtulik arutamine kogu Euroopa Liidus ning ELi aluslepingutes, Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis sätestatud kaitseõiguse igakülgne järgimine.

Seetõttu peab raportöör tervitatavaks komisjoni ettepanekut võtta vastu direktiiv, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluse korral isiklikult kohtulikult arutelul. Süütuse presumptsioon on põhiõigus ning oluline põhimõte, et vältida meelevaldseid kohtuotsuseid ja mis tahes kuritarvitusi kriminaalmenetluses. Samuti on see põhimõte, millele tugineb Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 6, Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 48, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis ning inimõiguste ülddeklaratsioonis sätestatud õigus õiglasele kohtulikule arutamisele. Käesolev direktiivi ettepanek on seda olulisem, kuna paljudes Euroopa Liidu liikmesriikides võib hetkel täheldada kahtlustatavate ja süüdistatavate õiguste piiramist ja süütuse presumptsiooni põhimõtte liiga vähest tähtsustamist.

Sellegipoolest on raportöör arvamusel, et komisjoni lähenemisviis on olnud liiga minimalistlik, ning märgib, et käesolev esialgne ettepanek ei ole piisavalt ambitsioonikas, mistõttu on oht, et liikmesriikide eeskirjade ühtlustamisel tuginetakse vähimale ühishimmetajale. Lisaks on esialgse ettepaneku mõningad sätted küsitavad, kui mitte vastuvõetamatud, nagu põhjendus 17, milles viidatakse riigiasutuste võimalusele rakendada sundi. Seetõttu soovib raportöör teha esialgsesse ettepanekusse mitmeid muudatusi, mille ühine eesmärk on tagada kahtlustatavate ja süüdistatavate parem kaitse ELis.

Esimeses muudatusettepanekus rõhutatakse kõigepealt vajadust lisada viide Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonile, Euroopa Liidu põhiõiguste hartale, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelisele paktile ning inimõiguste ülddeklaratsioonile.

Muudatusettepanekute teise kogumi eesmärk on täpsustada direktiivi reguleerimisala: isikuid, kellele see kehtib (direktiiv peab kehtima ka juriidilistele isikutele, kuna juriidiliste isikute vastu algatatud kriminaalasju tuleb menetleda samasuguse põhjalikkusega kui füüsiliste isikute vastu algatatud kriminaalmenetlusi; samuti peab see kehtima tunnistuste andmiseks kohale kutsutud või tunnistuste saamiseks küsitletavatele isikutele, kellest saavad või võivad küsitluse käigus kahtlusalused saada), ajalist raamistikku (direktiiv peab kehtima alates hetkest, kui isikust saab kahtlustatav või süüdistatav, kõikides menetluse etappides ja kuni lõpliku otsuse tegemiseni) ja juhtumeid, mille suhtes direktiivi kohaldatakse (direktiiv peab

¹ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta resolutsioon teekaardi kohta, mille eesmärk on tugevdada kahtlustatavate või süüdistatavate isikute menetlusõigusi kriminaalmenetluses (2009/C 295/01).

kehtima kohtuvaidlustele, mille puhul on tegu Euroopa Inimõiguste Kohtu määratluse kohaste kriminaalasjadega).

Direktiivi ettepaneku artikkel 4 on oluline säte, millega kahtlustatavaid või süüdistatavaid kaitstakse ennatlike süüdimõistvate avalduste eest. Siiski ei võimalda nimetatud artikli liiga kitsas sõnastus teha järeldusi kõnealuse kaitse kohaldamise kohta. Raportööri pakutud muudatusettepanekute eesmärk on täpsustada käesoleva artikli sisu ning isikuid ja ametiasutusi, kelle kohta kehtib keeld esineda enne süüdimõistmist süü osas avaliku seisukohavõtuga. Lisaks rikuvad meediaväljaanded ja ajakirjandus süstemaatiliselt süütuse presumptsiooni põhimõtet. Oluline on tagada, et liikmesriigid võtavad vastu asjakohased õigusaktid selliste rikkumiste ärahoidmiseks.

Põhimõte, mille kohaselt tõendamiskoormis lasub süüdistajal ja võimalikku kahtlust süüdiolikus tõlgendatakse artiklis 5 sätestatud *in dubio pro reo* põhimõtet järgides kahtlustatava või süüdistatava kasuks, on õiglase kohtuliku arutamise tagamise seisukohast väga oluline. Seetõttu peab raportöör ohtlikuks suundumuseks lisada artikli 5 lõikega 2 seadusandliku teksti regulatiivosasse tõendamiskoormise ümberpöörämist käsitlev põhimõte.

Direktiivi ettepaneku artiklites 6 ja 7 osutatud õigus vaikida, mitte anda iseenda vastu tunnistusi ja mitte teha koostööd on samuti süütuse presumptsiooni kesksed aspektid. Oluline on täpsustada, et vaikimisõigus ei tähenda, et rääkimisest keeldumine ei oleks karistatav, vaid seda, et asja menetlev kohtunik ei tohi isiku süü kohta otsuse tegemisel vaikimise põhjal mingeid järeldusi teha. Raportöör tunneb heameelt artikli 6 lõike 4 ja artikli 7 lõike 4 üle, milles sätestatakse, et tõendid, mis on saadud nimetatud artikleid rikkudes, ei ole vastuvõetavad. See põhimõte tuleb säilitada ning sellele tuleb suurem kaal anda. Tõendid, mille saamisel on rikutud käesoleva direktiivi artikli artiklis 6 sätestatud õigust mitte anda iseenda vastu tunnistusi ja mitte teha koostööd või artiklis 7 sätestatud vaikimisõigust, tuleb põhimõtteliselt vastuvõetamatuks lugeda, sest kui kriminaalmenetluses kasutatakse nimetatud õiguste rikkumise teel saadud ütlusi või tõendeid, tähendab see automaatselt, et kohtulik arutelu tervikuna ei saa olla õiglane.

Samuti on süütuse presumptsiooni keskne aspekt õigus viibida isiklikult kohtulikult arutelul, mis on praegu ELi õigusaktides kaitstud üksnes Euroopa vahistamismääruses ja raamotsuses, mis käsitleb selliste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamist, mis tehakse, kui asjaomane isik ei viibi isiklikult kohtulikult arutelul. Käesolev direktiivi ettepanek pakub võimalust parandada nimetatud vahendiga ettenähtud kaitset ja tagada, et selline kaitse laieneb kõigile kriminaalmenetlustes süüdistatavatele ja kahtlustatavatele. Artikli 8 lõiget 2, milles käsitletakse olukordi, kus otsuse võib teha tagaselja, tuleks kohaldada võimalikult harva.